نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی مدیریت آموزش و پرورش منطقه دستگردان دبیرستان دخترانه امام رضا (ع)	نام درس: **فارسی ۳**	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		تاریخ امتحان: ۱۱/ ۱۰ / ۱۴۰۲	
پایه: **دوازدهم**	نام کلاس:	تعداد صفحه: ٤	تعداد سوال: ۲۸
شماره صندلی:	رشته:	زمان شروع:	وقت: ۷۰ دقیقه

ضمن خیر مقدم به دانش‌آموزان و داوطلبان عزیز سوالات زیر را به دقت بخوانید و با توکل به خدا و آرامش خاطر پاسخ دهید.

نمره برگه	با عدد		نام و نام خانوادگی مصحح:	امضا	نمره تجدید نظر	با عدد	امضا
	با حروف					با حروف	

ردیف	سوالات	نمره
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	در بیت زیر، یک برابر معنایی مناسب برای واژه «بخشاینده» بیابید. «تو حکیمی، تو عظیمی، تو کریمی، تو رحیمی تو نماینده فضلی، تو سزاوار ثنایی»	۰/۲۵
۲	برای هریک از واژه‌های مشخص شده یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است. ب) گمان می‌کند به غایت‌القُصوای مقصود خود رسیده است.	۰/۵
۳	معنی واژه«دستور» در بیت زیر با معنی آن در کدام گزینه یکسان است؟ «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست لیک کس را دید جان دستور نیست.» الف) چه نیکو گفت با جمشید دستور که با نادان نه شیون باد و نه سور ب) گر ایدونک دستور باشد کنون بگوید سخن پیش تو رهنمون ج) مرا گفت دستور فرخنده‌رای که این راز سربسته را برگشای د) به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت صد کاروان	۰/۲۵
٤	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) ای عزیز، به خدا رسیدن (فرز / فرض) است. ب) دیوارهای کهن روم که (تاق / طاق) ضربی دروازه‌های آن باقی است... .	۰/۵
۵	در هر یک از متن‌های زیر واژه‌ای بیابید که دارای هم‌آوا باشد. الف) واصفان حلیه‌ی جمالش به تحیر منسوب که: «ما عَرَفناکَ حقّ مَعرِفتِک.» . ب) گفت: «از بهر غرامت جامه‌ات بیرون کنم.» گفت: «پوسیده‌است، جز نقشی ز پود و تار نیست.»	۰/۵
٦	در هر یک از موارد زیر املای یک واژه نادرست است؛ آن را بیابید و درستش را بنویسید. الف) پس از عظیمت رضا شاه همه تبعیدی‌ها رها شدند و به ایل و عشیره بازگشتند. ب) فرّاش باد سبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد. ج) من آن شب، پس از گشت‌وگزار در گردشگاه آسمان، خسته از نشئه خوب و پاک آن«اسرا» در بستر خویش خوابیدم.	۰/۷۵
۷	در کدام گزینه غلط املایی دیده می‌شود؟ الف) در چهار سالگی پشت قاش زین نشستم. ب) پیرمرد از داخل کاذیه روی میز یک پاکت کهنه را برداشت. ج) اتاقم در وسط شهر بود. بساط تهویه هنوز به تهران نرسیده بود. د) روز و شب با فخر و مباهات، با شادی و غرور به تصدیقم می‌نگریست.	۰/۲۵

www-kanoon.ir

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی مدیریت آموزش و پرورش منطقه دستگردان دبیرستان دخترانه امام رضا (ع)	نام درس: **فارسی ۳**	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		تاریخ امتحان: ۱۱/ ۱۰ / ۱۴۰۲	
پایه: **دوازدهم**	نام کلاس:	تعداد صفحه: ٤	تعداد سوال: ۲۸
شماره صندلی:	رشته:	زمان شروع:	وقت: ۷۰ دقیقه

۸	با توجه به سروده زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. گفت: «مستی؛ زان سبب افتان و خیزان می‌روی» گفت: «جرم راه رفتن نیست؛ ره هموار نیست» گفت: «می‌باید تو را تا خانه قاضی بَرم» گفت:«رو صبح آی؛ قاضی نیمه‌شب بیدار نیست» گفت: «نزدیک است والی را سرای آنجا شویم» گفت: «والی از کجا در خانه خمّار نیست؟» الف) جمله دوم بیت اول چند جزء دارد؟ ب) «نیمه‌شب» چه نقش دستوری دارد؟ ج) فعل‌های مشخص شده را از نظر کاربرد معنایی بررسی کنید.	۱
۹	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱) از سیم به سر یکی کله‌خود ز آهن به میان یکی کمربند ۲) تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند ۳) تو مشت درشت روزگاری از گردش قرنها پس‌افکند الف) در بیت اول نوع حذف، قرینه لفظی است یا معنایی؟ ب) نقش دستوری واژه‌ی «چهر» چیست؟ ج) نقش دستوری ضمیر پیوسته در بیت دوم چیست؟ د) در مصراع اول بیت سوم یک ترکیب اضافی بیابید.	۱
۱۰	نمودار گروه اسمی « پیراهن آبی روشن» را رسم کنید و نوع وابسته‌وابسته را در آن تعیین نمایید.	۰/۵
۱۱	در همه گزینه‌ها به جز ..... جمله‌ای با الگوی « نهاد + مفعول + مسند + فعل» دیده می‌شود. الف) عشق حقیقی دل و جان را پاک می‌گرداند. د) وجود عاشق از عشق است؛ بی‌عشق چگونه زندگی کند؟! ب)حیات از عشق می‌شناس و ممات بی‌عشق می‌یاب. ج) آتش عشق او را چنان گرداند که همه جهان آتش بیند.	۰/۵
۱۲	با توجه به سروده زیر، درستی یا نادرستی گزاره‌های داده شده را تعیین کنید. همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ نی حدیث راه پر خون می‌کند / قصه‌های عشقِ مجنون می‌کند. محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست. الف) نقش دستوری «نی» در هر دو مصراع بیت اول «متمم» است. درست نادرست ب) در بیت دوم دو وابسته‌وابسته از نوع مضاف‌الیه‌مضاف‌الیه وجود دارد. درست نادرست ج) نقش دستوری واژه «زبان» در بیت سوم مفعول است. درست نادرست د) بیت آخر وابسته‌وابسته از نوع صفت مضاف‌الیه دارد. درست نادرست	۱

قلمرو ادبی (۵ نمره)

۱۳	بیت زیر را با مصراع مناسب کامل کنید. ..... زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی.	۰/۵
۱٤	مصراع دیگر هر یک از بیت‌های داده شده را انتخاب کنید. الف) ای جویبار جاری زین سایه‌برگ مگریز ..... ۱) کاین‌گونه فرصت از کف دادند بی‌شماران ۲) تا در زمانه باقی است آواز باد و باران ب) ..... لبخند گاه‌گاهت صبح ستاره‌باران ۱) ای مهربان‌تر از برگ در بوسه‌های باران ۲) آیینه نگاهت پیوند صبح و ساحل	۰/۵

www.KanoonIran.ir

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی مدیریت آموزش و پرورش منطقه دستگردان دبیرستان دخترانه امام رضا (ع)	نام درس: **فارسی۳**	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		تاریخ امتحان: ۱۱/ ۱۰ / ۱۴۰۲	
پایه: **دوازدهم**	نام کلاس:	تعداد صفحه: ٤	تعداد سوال: ۲۸
شماره صندلی:	رشته:	زمان شروع:	وقت: ۷۰ دقیقه

۱۵	مفهوم نمادین هر یک از موارد مشخص شده را بنویسید. ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد و آواز نیامد	۰/۵
۱٦	با توجه به بیت‌های زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ۱) نی حریف هرکه از یاری بُرید پرده‌هایش پرده‌های ما درید ۲) ناله مرغ اسیر این همه بهر وطن است مسلک مرغ گرفتار قفس هم‌چو من است الف) در بیت اول، کدام واژه‌ها آرایه جناس را پدید آورده‌اند؟ ..... ب) آرایه مجاز را در بیت دوم بیابید.	۰/۵
۱۷	مفهوم هریک از کنایه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) یک روز دنیایی به روم چشم داشت و از آن چشم می‌زد. ..... ب) عشق، آتش است، هرجا که باشد، جز او رخت، دیگری ننهد	۰/۵
۱۸	در همه ابیات به جز گزینه ..... آرایه اسلوب معادله وجود دارد. الف) هر کسی از ظن خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من ب)عیب پاکان زود بر مردم هویدا می‌شود / موی اندر شیر خالص زود پیدا می‌شود ج) محرم این هوش جز بی‌هوش نیست / مر زبان را مشتری جز گوش نیست. د) آدمی پیر چو شد حرص جوان می‌گردد / خواب در وقت سحرگاه گران می‌گردد.	۰/۵
۱۹	با توجه به موارد داده شده آرایه ادبی درست را انتخاب کنید. الف) تا چشم بشر نبیندت روی / بنهفته به ابر چهر دلبند. (حسن‌تعلیل / اسلوب معادله) ب) دل گرمی و دم سردی ما بود که گاهی / مرداد مه و گاه دی‌اش نام نهادند (تناقض / تضاد) ج) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت. (کنایه / تضمین) د) برای دیدن صحرایی که آواز پر جبرییل همواره در زیر غرفه بلند آسمانش به گوش می‌رسد، به صحرای عربستان آمده است. (اغراق/ تلمیح)	۱
۲۰	هریک از آثار «قصه شیرین فرهاد؛ بخارای من،ایل من؛ کلیله‌ودمنه؛ مثنوی معنوی» با کدام یک از توضیحات متناسب است؟ الف) درس «نی‌نامه» از این کتاب است. ب) کتابی است تعلیمی به شیوه تمثیل ترجمه نصرالله منشی. ج) کتابی است از محمد بهمن بیگی. د) داستانی است طنز از احمد عربلو با موضوع دفاع مقدس.	۱
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۱	پیام هر دو بیت زیر دعوت به قیام و اعتراض است. ص غ الف) برکش ز سر این سپید معجر بنشین به یکی کبود اورند ب) دلا خموشی چرا؟چو خُم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده‌پوشی چرا؟	۰/۲۵
۲۲	در بیت زیر بر چه موضوعی تأکید شده است؟ ..... گفت: «می بسیار خوردی، زان چنین بی‌خودشدی» گفت:«ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست!»	۰/۵

www.konoor.ir

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی وزارت آموزش و پرورش اداره کل آموزش و پرورش خراسان جنوبی مدیریت آموزش و پرورش منطقه دستگردان دبیرستان دخترانه امام رضا (ع)	نام درس: **فارسی۳**	محل مهر آموزشگاه
نام پدر:		تاریخ امتحان: ۱۱/ ۱۰ / ۱۴۰۲	
پایه: **دوازدهم**	نام کلاس:	تعداد صفحه: ٤	تعداد سوال: ۲۸
شماره صندلی:	رشته:	زمان شروع:	وقت: ۷۰ دقیقه

۲۳	مفهوم مشترک دو مورد زیر را بنویسید. ..... الف) صفای اهورایی آن همه زیبایی‌ها که درونم را پر از خدا می‌کرد، به این علم عددبین مصلحت‌اندیش آلود. ب) در کف‌ها کاسهٔ زیبایی، / بر لب‌ها تلخیِ دانایی / شهرِ تو در جای دگر / ره می‌بَر با پای دگر.	۰/۵
۲٤	در بیت زیر منظور از قسمت خط کشیده شده چیست؟ ..... همت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است.	۰/۵
۲۵	مفهوم کدام بیت با «وصول به حسن ممکن نشود؛ الا به‌واسطه عشق و عشق هرکس را به خود راه ندهد» یکسان است؟ الف) بیم آن است کز غم عشقت سر برآرد دلم به شیدایی ب) من که هر آنچه داشتم اول ره گذاشتم حال برای چون تویی اگر که لایقم بگو ج) بی‌عشق زیستن را جز نیستی چه نام است؟ یعنی اگر نباشی کار دلم تمام است د) می‌تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان هر که را چون زلف پیچ و تاب هست.	۰/۵
۲٦	هریک از بیت‌های زیر، با کدام مورد در جدول مفهوم مشترکی دارد؟(یک مورد در جدول اضافی است) الف) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ / همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟ ب) آتش عشق است کاندر نی فتاد / جوشش عشق است کاندر می فتاد ج)هر که جز ماهی ز آبش سیر شد / هرکه بی روزی است روزش دیر شد ۱)ساری و جاری بودن عشق در تمام پدیده‌ها ۲)هیچ کس شایسته درک حقایق عشق نیست ۳)اشتیاق پایان‌ناپذیر عاشق ٤)نقش ظرفیت وجودی افراد در تأثیرپذیری از عشق	۰/۷۵
۲۷	مفهوم هر یک از بیت‌های زیر را بنویسید. الف) گر کسی وصف او ز من پرسد / بی‌دل از بی‌نشان چه گوید باز؟ ..... ب) آیین طریق از نفس پیر مغان یافت / آن خضر که فرخنده پی‌اش نام نهادند.	۱
۲۸	معنی هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید. الف) یکی از صاحبدلان سر به جَیب مراقبت فروبرده بود	۰/۵
	ب) سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد.	۰/۵
	ج) آخرین چراغ امپراتوری روم را موسولینی روشن کرد؛ اما همه می‌دانیم که«دولت مستعجل» بود.	۰/۵
	د) هر سال که یک کلاس بالاتر می‌رفتم از شکوه پر از قدس و چهره‌های پر از «ماورا» محروم‌تر می‌شدم.	۰/۵
	ه) در نفیرم مرد و زن نالیده‌اند.	۰/۵
	و) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت.	۰/۷۵
	ز) بفکن ز پی این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند.	۰/۷۵
جمع	موفق باشید.	۲۰